

Aziz ÇELİK

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

**MEDENÎ USÛL HUKUKU AÇISINDAN
TAŞINMAZ MÛLKİYETİNE
ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV
Giriş.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASININ DİĞER DAVALARDAN FARKI, KONUSU, HUKUKÎ NİTELİĞİ VE TARAFLARI

I. MÜLKİYET HAKKI VE MÜLKİYET HAKKININ KORUNMASI.....	5
A. Mülkiyet Hakkı	5
1. Mülkiyet Hakkının Hukukî Niteliği	7
2. Mülkiyet Hakkının Konusu	11
a. Taşınır Mülkiyeti	11
b. Taşınmaz Mülkiyeti	12
3. Mülkiyet Hakkına Getirilen Sınırlamalar.....	14
B. Mülkiyet Hakkının Korunması.....	16
1. Genel Olarak.....	16
2. Uluslararası Düzeyde AİHS Kapsamında Koruma.....	17
3. Anayasa Kapsamında Koruma	19
4. Türk Medenî Kanunu Kapsamında Koruma	22
a. Genel Olarak.....	22
b. İstihkak Davası.....	24
(1) Genel Olarak İstihkak Davası, Davanın Amacı ve Hukukî Niteliği.....	24
(2) İstihkak Davasının Şartları	24

i. Davayı Dolaysız Zilyet Olmayan Malik Açabilir	25
ii. Dava Malik Olmayan Dolaysız Zilyede Karşı Açılabilir	28
iii. Malik Olmayan Dolaysız Zilyet Haksız Zilyet Olmalıdır	33
c. Elatmanın Önlenmesi Davası	34
(1) Genel Olarak Elatmanın Önlenmesi Davası, Davanın Amacı ve Hukukî Niteliği	34
(2) Elatmanın Önlenmesi Davasının Şartları	35
i. Mülkiyet Hakkına Yapılmış Müdahale Olmalıdır ..	35
(a) Genel Olarak	35
(b) Mevcut – Muhtemel Müdahale Ayrımı	36
(c) Doğrudan – Dolaylı Müdahale Ayrımı	37
ii. Müdahale Haksız Olmalıdır	40
iii. Haksız Müdahale Zilyetliği Sona Erdirecek Biçimde Olmamalıdır	41
(3) Elatmanın Önlenmesi Davası ile İstihkak Davasının Karşılaştırılması	43
d. Tapu Kaydının Düzeltilmesi Davası	43
(1) Yolsuz Tescil ve Yolsuz Tescilin Düzeltilmesi Yolları ..	43
(2) Tapu Kaydının Düzeltilmesi Davasının Amacı ve Şartları	46
(3) Elatmanın Önlenmesi Davası ile Tapu Kaydının Düzeltilmesi Davasının Karşılaştırılması	47
e. Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu	49
(1) Genel Olarak	49
(2) Mülkiyetin Sorumluluk Doğuracak Biçimde Kullanılması	49
(3) Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu Halinde Açılabilecek Davalar	51
(4) Elatmanın Önlenmesi Davası ile Taşınmaz Malikinin Sorumluluğunun Karşılaştırılması	53

f. Haksız Yapı.....	55
(1) Genel Olarak.....	55
(2) Haksız Yapı Kavramı ve Hükümleri	56
(3) Elatmanın Önlenmesi Davası ile Haksız Yapı Hükümlerinin Karşılaştırılması.....	61
5. Mülkiyet Hakkının Diğer Kanunlarla Korunması	63
II. ZİLYETLİK VE ZİLYETLİĞİN KORUNMASI	65
A. Zilyetlik Kavramı ve Niteliği.....	65
B. Zilyetliğin Korunması.....	66
1. Genel Olarak.....	66
2. Zilyedin Kuvvet Kullanma Hakkı.....	67
3. Zilyetlik Davaları.....	69
4. Taşınır Davası	72
5. Zilyetliğin İdari Yoldan Korunması.....	76
6. Elatmanın Önlenmesi Davası ile Zilyetliğin Korunması Yolların Karşılaştırılması	78
III. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASININ KONUSU, DAVA KONUSUNUN DEĞERİ, HUKUKÎ NİTELİĞİ VE TARAFLARI	81
A. Elatmanın Önlenmesi Davasının Konusu	81
B. Elatmanın Önlenmesi Davasında Dava Konusunun Değeri.....	84
C. Elatmanın Önlenmesi Davasının Hukukî Niteliği	87
1. Genel Olarak.....	87
2. Talep Edilen Hukukî Korumanın Niteliğine Göre Elatmanın Önlenmesi Davası.....	88
3. Talep Edilen Hukukî Korumanın Niceliğine Göre Elatmanın Önlenmesi Davası.....	93
4. Dava Konusunun Dayandığı Hakkın Niteliğine Göre Elatmanın Önlenmesi Davası.....	98
D. Elatmanın Önlenmesi Davasının Tarafları.....	100
1. Davacı.....	100
a. Malik.....	100

b. Paylı Mülkiyet Açısından Davacı	103
c. Elbirliği Mülkiyet Açısından Davacı	107
d. Sınırlı Aynı Hak Sahipleri	110
e. Aynı Hak Sahibi Olmayan Kişiler	111
f. Kat Mülkiyetinde Davacı Olabilecek Kişiler	113
2. Davalı.....	116
a. Müdahalede Bulunan Kişi.....	116
b. Paylı Mülkiyet Açısından Davalı	117
c. Elbirliği Mülkiyet Açısından Davalı	120

İKİNCİ BÖLÜM
ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA
YARGILAMA

I. YARGI KOLU.....	123
A. Genel Olarak Yargı Kolu.....	123
B. Kamulaştırmaz Elatma ve Tabi Olduğu Yargı Kolu	125
II. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA GÖREV, TAHKİM VE ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİLİK	130
A. Görev.....	130
B. Tahkime Elverişlilik.....	135
C. Arabuluculuğa Elverişlilik.....	138
III. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA YETKİ	141
IV. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA DERDESTLİK.....	144
A. Genel Olarak Derdestlik.....	144
B. Derdestliğin Unsurları	145
1. Aynı Davanın İkinci Defa Açılması	145
2. Birinci Davanın Görülmeye Devam Ediyor Olması.....	145
3. Birinci Dava ile İkinci Davanın Aynı Olması.....	146
a. Taraf Unsuru Açısından	146
b. Konu Unsuru Açısından	152

c. Sebep Unsuru Açısından	157
V. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINA MÜDAHALE	158
A. Fer'î Müdahale	158
B. Asli Müdahale.....	160
VI. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA SAVUNMANIN ÖZELLİK ARZ ETTİĞİ DURUMLAR.....	162
A. Genel Olarak.....	162
B. İtirazlar	164
C. Def'iler.....	169
D. Karşı Dava	174
1. Taşkın Yapıya Katlanma Yükümlülüğünün Karşı Dava Olarak İleri Sürülmesi.....	174
a. Taşkın Yapı	174
b. Karşı Dava Açılması.....	176
2. Tapu Kaydının Düzeltilmesi Davasının Karşı Dava Olarak Açılması.....	180
VII. İSPAT VE DELİLLER.....	182
A. İspat	182
1. Elatmanın Önlenmesi Davasında İddia ve Somutlaştırma Yükü.....	183
2. Elatmanın Önlenmesi Davasında İspat Yükü.....	186
a. İspat Yükü Kavramı.....	186
b. Davacının İspat Yükü.....	188
c. Davalının İspat Yükü.....	192
B. Deliller	194
VIII. ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA DAVA KONUSUNUN DEVİRİ.....	197

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA GEÇİCİ
HUKUKÎ KORUMA TEDBİRLERİ, HÜKÜM,
KANUN YOLLARI VE HÜKMÜN İCRASI

I.	ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMALAR.....	203
	A. Genel Olarak.....	203
	B. İhtiyatî Tedbir.....	204
	C. Delil Tespiti.....	208
II.	ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA HÜKÜM.....	209
	A. Davanın Kabulü	209
	B. Davanın Reddi.....	218
III.	ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA KESİN HÜKÜM.....	220
	A. Şeklî Anlamda Kesin Hüküm	220
	B. Maddî Anlamda Kesin Hüküm.....	221
	1. Genel Olarak Maddî Anlamda Kesin Hüküm.....	221
	2. Kesin Hükümün Unsurları	222
	a. Tarafların Aynı Olması.....	222
	b. Sebeplerin Aynı Olması.....	230
	c. Konuların Aynı Olması.....	234
	C. Ceza Mahkemesi Kararlarının Elatmanın Önlenmesi Davasına Etkisi	241
IV.	ELATMANIN ÖNLENMESİ DAVASINDA KANUN YOLLARI	243
	A. İstinaf.....	244
	B. Temyiz.....	245
	C. Yargılamanın İadesi	247
V.	HÜKMÜN İCRASI.....	249
	A. Genel Olarak Elatmanın Önlenmesi Kararının İcrası	249
	B. Taşınmaz Mal Teslimine İlişkin İlâmların İcrası.....	252

C. Bir Şeyin Yapılması veya Yapılmamasına İlişkin İlâmların İcrası	253
SONUÇ	259
KAYNAKÇA.....	269